

अनुद (von दा, ददाति mit अनु) adj. nachgiebig, s. अनानुद.

अनुदकं (3. अ + उदक) adj. f. छा wasserlos RV. 7, 804. R. 2, 67, 25. wozu kein Wasser gegossen ist KĀTJ. Çr. 10, 5, 11. अनुदकम् adv. ohne Wasser zu berühren KĀTJ. Çr. 4, 12, 10. ohne Wasser hinzuzugießen 10, 3, 12.

अनुदर् (3. अ + उदर) adj. P. 6, 2, 107, Vārtt.

अनुदर्शन (von दर्श् with अनु) n. Inbetrachtziehung, Erwägung, Abwägung: उत्थितश्चाप्रमत्तश्च वलानामनुदर्शने R. 5, 73, 5. पतस्वेक कितानुदर्शने 76, 22. जन्ममृत्युव्याध्याधिदुःखदोषानुदर्शनम् BHAG. 13, 8.

अनुदर्शिन् (wie eben) adj. in Betracht ziehend, erwägend: अनिशितैर-ध्यवसायभीरुभिः पदे पदे दोषशतानुदर्शिभिः PAÑĀT. III, 261.

अनुदात्त (3. अ + उदात्त) adj. 1) nicht erhoben, gesenkt (vom Tone): उदात्तश्चानुदात्तश्च स्वरितश्च त्रयः स्वराः RV. PRĀT. 3, 1. P. 1, 2, 30. 38. — 2) mit dem gesenkten Tone gesprochen (von einer Silbe, einem Worte): तीव्रा-र्थतरमुदात्तमल्पयोऽर्थतरमनुदात्तम् NĪA. 4, 27. 1, 7. 8. VS. PRĀT. 2, 2. 62. AV. PRĀT. 3, 56. P. 1, 3, 12. 3, 1, 4. 6, 1, 59. अनुदात्तर heisst eine tonlose Silbe, auf die ein उदात्त oder स्वरित folgt, 1, 2, 31, Sch. — Vgl. ROTH, Einl. zum NĪA. LVII. fgg. und नीच, निकृत्, निधात, नियम, न्यास, न्यस्त.

अनुदात्तत्वं nom. abstr. von अनुदात्त P. 1, 2, 31, Sch.

1. अनुदित (3. अ + उदित von वद) adj. verboten, unrecht: न नै मत्वा अ-नुदितास एते RV. 10, 95, 1. — Vgl. अवयव.

2. अनुदित (3. अ + उदित [von इ mit उद्]) adj. nicht aufgegangen, von der Sonne ÇAT. BR. 2, 1, 4, 8. 3, 2, 4. 1, 2, 11. 13, 2, 4, 7. KĀTJ. Çr. 4, 13, 2. 15, 1. 7, 4, 17. R. 4, 8, 4.

अनुदिवसम् (von 1. अनु + दिवस) adv. jeden Tag SUÇ. 2, 198, 8.

अनुदिष्ट s. u. दिष्ट् mit अनु und अनानुदिष्ट.

अनुदिष्टि (von दर्श् mit अनु) gaṇa शुभादि und कल्याणयादि.

अनुदयी (von अनुदय und dieses von दा, ददाति mit अनु) f. Rückgabe (?): कः स्वित्तदय नौ ब्रूयादनुदयी यथाभवत् RV. 10, 135, 5. 6.

अनुदेश (von दिष्ट् mit अनु) m. 1) eine nachfolgende, zu einer vorangehenden in Bezug stehende Erwähnung, Aufführung; Hinweisung auf ein Früheres: अनुदिष्यत इत्यनुदेशः । पश्चादुच्चार्यत इत्यर्थः KĀÇ. zu P. 1, 3, 10. पूर्ववाननुदेशः VS. PRĀT. 2, 7. यथासेव्यमनुदेशः समानाम् eine nachfolgende Aufführung einer gleichen Anzahl (von Wörtern, Suffixen u. s. w.) entspricht Zahl für Zahl (das 1ste Wort dem 1sten, das 2te dem 2ten u. s. w.) einer vorangehenden P. 1, 3, 10. संख्यातानुदेश m. eine der einzelnen Zahl, der Reihenfolge nach entsprechende Aufführung an zweiter Stelle PAT. zu P. 8, 4, 11. — 2) Anweisung, Belehrung KĀTJ. Çr. 18, 6, 15.

अनुहृत (3. अ + उहृत) adj. nicht herausgenommen, vom Āhavanīja-Feuer, wenn es noch nicht aus dem Gārhapatīja-Feuer herausgenommen ist, ÇAT. BR. 2, 3, 1, 7.

अनुहृताभ्यस्तमय (अनुहृत + अभ्यस्तमय) m. Untergang der Sonne, während der Āhavanīja noch nicht aus dem Gārhapatīja herausgenommen ist, KĀTJ. Çr. 25, 3, 18.

अनुद्वट (3. अ + उद्वट) adj. = विद्यस्त TRĪK. 3, 3, 223.

अनुद्रे (3. अ + उद्र) adj. wasserlos: अनुद्रे चिद्यो धृषिता वरं स्ते RV. 10, 115, 6.

अनुदृष्टव्य (von दर्श् mit अनु) adj. erschaubar ÇAT. BR. 14, 7, 2, 21. 22. = BRH. ĀR. UP. 4, 4, 19. 20.

1. अनुदुत (von दु mit अनु) adj. gefolgt, begleitet; s. u. दु.

2. अनुदुत (अनु + दुत) n. N. eines Tacts, = 1/2 Druta oder 1/4 Mātrā, ÇABDAR. im ÇKDR.

अनुधावन (von धाव् mit अनु) 1) n. das Nachlaufen, Nachrennen: तस्मिन्कुरङ्गशारति मुकुञ्चितं निवार्य । न तन्मनस्तवाधीनं वथा तत्रानुधावनम् || UDBHĀTA im ÇKDR. — 2) Abwaschung, Reinigung: कृतदसानुधावनः MIT. 143, 11.

अनुध्या (von ध्या mit अनु) f. Sorge: प्रेतो यत्तु व्याध्यः प्रानुध्याः प्रो अशस्तयः AV. 7, 115, 2.

अनुध्यान (wie eben) n. das Nachsinnen, religiöse Betrachtung: उपकु-ध्येते तपोऽनुधाने ÇĀK. 37, 13, v. 1.

अनुध्यायिन् (wie eben) adj. zurückdenkend, der Sehnsucht Raum gebend: अननुध्यायिन् लोकं जयति AIR. BR. 3, 47.

अनुनय (von नी mit अनु) 1) adj. geneigt machend, freundlich: अन्नवी-कृता लक्ष्मणो ऽनुनयं वचः R. 4, 26, 10. — 2) m. a) das sich - geneigt - Machen, Zufriedenstellung, Versöhnung: कथं वा तेपामनुनयः कृतः HIT. 123, 5. कथं नु शक्यो ऽनुनयो मर्कषैर्विश्राणानादन्यपयस्विनीनाम् RAGH. 2, 54. पञ्चत्वं चेदमिष्यामि किं सिक्तानुनयेन मे HIT. II, 117. सीतानुनय R. 3, 61. रामानुनय 71. in der Unterschr. सर्वथा इमनुनयसर्वत्वं गृह्यताम् । इति खड्गमुत्सृज्य कृताञ्जलिः पादयोः पतति । MĀKĪH. 18, 21. — b) freundliches, liebenswürdiges Benehmen, Freundlichkeit: प्रियवचनकृ-तो ऽपि योषितां दयितजनानुनयो रसादते (ohne Zuneigung) । प्रविशति हृदयं न तदिदं मणिरिव कृत्रिमरागयोजितः || VIKR. 40. AMAR. 80. AK. 3, 4, 22. (COL. 29), 10. 16. 3, 5, 18. zur Erklärung von ननु, खलु und अयि. सानुनया adj. f. R. 1, 47, 1. 6, 9, 1. — c) Begrüssung H. 1503.

अनुनाद (von नद् mit अनु) m. Nachklang RV. PRĀT. 14, 6 (s. u. अनाद). SĀH. D. 56, 8.

अनुनादिन् (wie eben) adj. nachtönend: गम्भीरेणानुनादिन स्वरेण R. 2, 2, 2. वापाशनिना लब्धलह्यानुनादिना धनुर्मेषप्रयुक्तेन 6, 69, 40.

अनुनायिका (1. अनु + नायिका) f. eine Herotne zweiten Ranges: सखी प्रव्रजिका दासी प्रेष्या धात्रेयिका तथा । अन्याश्च शिल्पकारिण्यो विज्ञेया ह्यनुनायिकाः || BHARATA beim Sch. zu ÇĀK. 9, 6.

अनुनाश (von नष् mit अनु) m. gaṇa संकाशादि.

अनुनासिक (von 1. अनु + नासिका) 1) adj. von einem nasalen Klange begleitet, durch die Nase klingend: a) von nasal getriebenen Vocalen oder Consonanten, wie sie durch gewisse Lautverbindungen entstehen, z. B. das ल, in welches sich म und न vor folgendem ल verwandeln. Diese Anunāsika sollen nach den Vorschriften der PRĀTICĀKṢJA mit den vereinigten Organen von Nase und Mund hervorgebracht werden, während die nasalen Consonanten und der Anusvāra nur der Nase zuge- theilt werden. मुखनासिकाकरणौ ऽनुनासिकः VS. PRĀT. 1, 76. नकारस्य लापरेफोष्मभावे पूर्वस्तत्स्थानादनुनासिकः स्वरः RV. PRĀT. 4, 35. 3. AV. PRĀT. 1, 27. 36. VS. PRĀT. 4, 3. 13. TAITT. PRĀT. 1, 4. मुखनासिकावचनो ऽनुनासिकः P. 1, 1, 8. 3, 2. 6, 1, 126. 8, 3, 2. 4, 57. — b) von nasalen Lauten jeder Art, die nasalen Consonanten nicht ausgenommen, die sonst नासिक्य heißen: अनुनासिको ऽत्यः RV. PRĀT. 1, 15. VS. PRĀT. 1, 90. TAITT. PRĀT. 1, 4. P. 6, 4, 37. 8, 4, 45. VOP. 2, 28. — 2) das Zeichen für den nasalen Nachklang (ः) निरनुनासिक, सानुनासिक VOP. 2, 28. — 3)